

Turinys

1. Didieji geografiniai atradimai.....	1	15. Kultūros ir ūkio pokyčiai priėmus krikščionybę	29
2. Renesansas	3	16. Abiejų Tautų Respublikos įkūrimas ir valdymas	31
3. Reformacija	5	17. Abiejų Tautų Respublikos silpnėjimas.....	33
4. Katalikų bažnyčia atsinaujina	7	18. Reformacija ir Katalikų bažnyčios reforma LDK	35
5. Naujųjų laikų pradžios Europos ūkis ir visuomenė	9	19. LDK kultūra nuo baroko iki Apšvietos	37
6. Naujųjų laikų pradžios Europos valstybės	11	20. Valstybės reformos ir Abiejų Tautų Respublikos žlugimas.....	39
7. Apšvietos epocha.....	13	Miniegzaminas. I. Istorinės asmenybės.....	41
8. Jungtinių Amerikos Valstijų įkūrimas	15	II. Rašytinių šaltinių nagrinėjimas	42
9. Didžioji Prancūzijos revoliucija	17	III, IV. Vaizdinių šaltinių nagrinėjimas	44
10. Lietuvos valstybės įkūrimas.....	19	V. Chronologija	46
11. Gediminaičių Lietuva	21	VI. Kontūrinių žemėlapių nagrinėjimas	47
12. LDK valdant Jogailai ir Vytautui.....	23	VII. Kartojimo testas	48
13. LDK personalinių unių su Lenkija laikais	25		
14. Luominės visuomenės susidarymas LDK.....	27		

– temos puslapis vadovėlyje

Iliustracijų šaltiniai

AKG, 44 p.; Arthephot, 44 p.; Baltarusijos Respublikos nacionalinis istorijos muziejus, 28 p.; Driskius K., 27, 29 p.; Josse, 2 p.; Kazėnas Z., 27 p.; Kernavės archeologijos ir istorijos muziejus, 21 p.; Klovainių Švč. Trejybės bažnyčia, 25 p.; Lenkijos kariuomenės muziejus, 34 p.; Lietuvos dailės muziejus, 25, 44 p.; Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 45 p.; Lvovo nacionalinė dailės galerija, 28 p.; Musee du Louvre, Paris, 44 p.; Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus, 25 p.; Oldenburg Schulbuchverlag, München, 10 p.; RMN, 44 p.; Scala, 4, 7, 44 p.; Smolensko valstybinis muziejus-draustinis, 28 p.; State Hermitage Museum, St. Petersburg, 44 p.; The Fotomas Index, 12 p.; Varšuvos nacionalinis muziejus, 28 p.; Vilniaus katedros lobynas, p. 235.; Vilniaus universiteto biblioteka, 45 p.; Wallraf-Richartz-Museum, 4 p.; Країна Беларусь, Ілюстраваная гісторыя, 27 p.

Leidėjai stengėsi susisiekti su iliustracijų autorių teisių savininkais, bet ne visada sėkmingai. Jei iliustracijų savininkai pareikštų savo teises, esame pasirengę įvykdyti visus pagrįstus reikalavimus.

LAIKAS. Istorijos užduočių sąsiuvinis 11 klasei. II dalis

Istorijos vadovėlio LAIKAS 11 priedas

Autoriai: Ignas Kapleris, Antanas Meištas

Redaktorė Danutė Kuodienė

Dizaineris ir maketuotojas Arūnas Latišenka

Viršelio autorius Ramūnas Gedutis

ISBN 978-9955-26-350-0

© I. Kapleris, A. Meištas

© Leidykla BRIEDIS, 2012 m., Parodų g. 4, LT-04133 Vilnius

tel.: 85 2706601, 85 2706694, faks.: 85 2706627

el. p. info@briedis.lt, e-knygynas: www.briedis.eu

4 Išnagrinėk rašytinius šaltinius.

A Iš lenkų istoriko J. Dlugošo veikalo „Lenkijos istorija“. XV a. II pusė

Lietuvos kariuomenė, neatlaikydama prieš smūgio, pradėjo trauktis: ji užleido apie dešimtinę žemės; kryžiuočių vis labiau spaudžiama buvo priversta trauktis dar toliau ir galop turėjo bėgti. Veltui didysis kunigaikštis Vytautas, garsiai šaukdamas ir mušdamas bėgančius, stengėsi juos sulaikyti. Ši lietuvių panika patraukė ir nemažą lenkų, buvusių jų eilėse, dalį. Priešas, vydamas bėgančius keletą mylių, juos žudė ir ėmė į nelaisvę. Tokia panika apėmė bėglius, kad kai kurie iš jų nubėgo į Lietuvą, kur paskelbė, kad karalius ir Lietuvos didysis kunigaikštis žuvo, o jų kariuomenės visiškai buvo sunaikintos.

1. Nustatyk, apie kokį mūsų rašo šaltinių autoriai. Kada jis įvyko?
2. Paaiškink, kuris iš šaltinių yra pirminis, kuris – antrinis.

B Iš švedų istoriko S. Ekhdalio rasto slapto laiško Kryžiuočių ordino magistrui. Apie 1411–1413 m.

Mielas pone magistre, jeigu Dievas taip nusprendė, kad su savo priešais turite susitikti, surinkti kariuomenę ir ją prieš savo priešus pasiūsti, tai mes jums patariame, kad tuos svečius, kurie pas jus yra ir apie kuriuos žinote, jog tie tinkami, pasiimtumėte į kariuomenę. Ir įsakykite savo vadams, kad jie paklustų ir pasilikėtų tose pozicijose, į kurias yra pasiūsti. Gali atsitikti taip, kad jūsų priešai mėgins apsimesti, jog viena ar dvi vėliavos bėga, bet tai yra planas, kuriuo jie nori suardyti jūsų eiles, nes žmonės labai mėgsta vytis, kaip tai ir atsitiko didžiajame mūsų mūšyje.

3. Kuo skiriasi šaltiniuose pateikiama informacija apie mūsų eigą?
4. Argumentuotai paaiškink, kuris šaltinis, tavo manymu, yra patikimesnis.

5 Jogailos ir Vytauto Didžiojo nuopelnai LDK. Užpildyk lentelę.

	Jogaila	Vytautas Didysis
Kada ir kur gimė?		
Kieno sūnus?		
Sutuoktinės		
Kiek palikuonių turėjo? Jų vardai		
Mirties data ir vieta		
Palaidojimo vieta		
Didysis Lietuvos kunigaikštis nuo		
Lenkijos karalius nuo		
Laimėjimai politikoje		
Asmenybės įtakos šių dienų Lietuvai pavyzdžiai		

1 Išnagrinėk žemėlapi

1. Nurodyk, kuri raidė žemėlapyje atitinka Jogailaičių dinastijos XV a. pab.–XVI a. pradžioje valdytas valstybes: LDK, Lenkiją, Vengriją, Čekiją ir dvi nuo Jogailaičių priklausomas valstybes: Prūsijos kng. (Kryžiuočių ordinas), Moldaviją.

2. Įvardyk dvi valstybes, kėlusias didžiausią grėsmę LDK šiuo laikotarpiu.
I
II

2 Pažymėk teisingą atsakymą.

Kuris iš išvardytų LDK valdovų nebuvo Lenkijos karaliumi?

- Žygimantas Senasis
- Kazimieras Jogailaitis
- Aleksandras Jogailaitis
- Švitrigaila

XVI a. pradž. Jogailaičiai nevaldė šios valstybės

- Vengrijos
- Lenkijos
- LDK
- Maskvos kunigaikštystės

LDK Didžiojo kunigaikščio valdžios silpnėjimas

XV a. II pusėje siejamas su

- I Lietuvos Statuto priėmimu
- Ponų tarybos įsigalėjimu
- LDK bajorų seimo atsiradimu
- algininkų kariuomenės susiformavimu

Po XV a. reformų stambiausias LDK administracinis vienetas vadintas

- pavietu
- vaivadija
- urėdija
- kunigaikštystė

I Lietuvos Statuto rengėjas buvo

- Albertas Goštautas
- Leonas Sapiega
- Konstantinas Ostrogiškis
- Kazimieras Jogailaitis

XVI a. pradž. didžiausią grėsmę LDK kėlė

- Lenkijos karalystė
- Maskvos kunigaikštystė
- Kryžiuočių ordinas
- Krymo chanatas

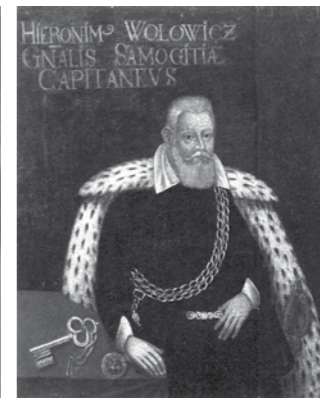
3 Išžiūrėk į iliustracijas ir nustatyk, kokias valstybines pareigas LDK ėjo paveiksluose vaizduojami didikai.

1765 m. Mykolo Juozapo Masalskio portretas

1670 m. Kristupo Paco portretas

1630 m. Hieronimo Valavičiaus portretas

1667 m. Kristupo Zavišos portretas

Kuo remdamasis nustatėi?